

D. E.
and ere
FILM

CINÉCLUB

18 MEI 93

JONAS MEKAS

REMINISCENCES OF A JOURNEY TO LITHUANIA

1971 - 82 min.

Since 1950 I have been keeping a film diary. I have been walking around with my Bolex and reacting to the immediate reality : situations, friends, New York, seasons of the year. On some days I shot ten frames, on others ten seconds, still on others ten minutes. Or I shoot nothing. When one writes diaries, it's a retrospective process : you sit down, you look back at your day, and you write it all down. To keep a film (camera) diary, is to react (with your camera) immediately, now, this instant : either you get it now or you don't get it at all. To go back and shoot it later, it would mean restaging, be it events or feelings. To get it now, as it happens, demands the total mastery of one's tools (in this case, Bolex) : it has to register my state of feeling (and the memories) as I react. Which also means that I had to do all the structuring (editing) right there, during the shooting, in the camera.

Jonas en Adolfas Mekas

Jonas Mekas werd in 1922 in Semeniskiai (Litauen) geboren. Nadat hij zijn jeugd in zijn geboortestreek heeft doorgebracht, wordt hij tijdens de oorlog in een Nazi-arbeiderskamp gestopt en later in een Amerikaans vluchtelingenkamp ondergebracht tot hij, samen met zijn broer Adolfas, in 1949 naar de Verenigde Staten uitwijkt. Reeds in Europa hield Jonas zich met film onledig en in de Nieuwe Wereld zette hij deze activiteit verder: onmiddellijk maakt hij enkele documentaire werkjes over Brooklyn. In 1955 was Jonas medestichter van het filmschrift « Film Culture », wat tot op heden nog steeds de spreekbuis van de Amerikaanse avant-garde film is. Samen met Lewis Allen was Jonas Mekas de grondlegger van de NAC (New American Cinema Group) in 1960. Zij publiceerden een manifest over « alternatieve esthetiek » waarin de Hollywood-kinema werd herdacht. Een logisch uitvloeisel daarvan werd de in 1962 gestichte « New York Film-Makers Cooperative », een organisatie die instond voor de distributie en productie van films van onafhankelijke kineasten. Dit initiatief werd later ook in veel andere landen nagevolgd. Een van de laatste krachttoeren heeft het « Anthology Film Archive », opgericht in 1970, een soort studiecencentrum en filmmuseum van de alternatieve, marginale, avant-garde en ga-zo-maar-door-film.

FILM EN TELEVISIE, APRIL 1974

Reminiscences of a Journey to Lithuania, nu al meer dan twintig jaar oud, blijft een merkwaardige, excentrieke film. Als reiskroniek vormt hij een perfecte illustratie van *Jonas Mekas'* meest geliefkoosde filmgenre: de dagboekfilm. Hoewel de bekering van *Mekas* tot dit genre oorspronkelijk geen doelbewuste keuze, maar eerder van praktische en toevallige aard was (geen tijd, gebrek aan middelen en kennis om 'echte' films te maken...), is hij (daarin geholpen door de relatief grote belangstelling voor de Amerikaanse Underground-film in de jaren zestig) ongetwijfeld de eerste geweest om het bestaansrecht van de dagboekfilm af te dwingen en om de basisregels ervan te verwoorden.

